Този документ е средство за документиране и не обвързва институциите

►**B** **ДИРЕКТИВА 2011/7/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**

от 16 февруари 2011 година

относно борбата със забавяне на плащането по търговски сделки

(преработена версия)

(текст от значение за ЕИП)

(ОВ L 48, 23.2.2011 г., стр. 1)

Поправена със:

►**C1** Поправка, ОВ L 233, 30.8.2012 г., стр. 3 (2011/7/ЕС)
►**C2** Поправка, ОВ L 218, 19.8.2015 г., стр. 82 (2011/7/ЕС)

▼B

ДИРЕКТИВА 2011/7/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 16 февруари 2011 година

относно борбата със забавяне на плащането по търговски сделки

(преработена версия)

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ([1]),

в съответствие с обикновената законодателна процедура ([2]),

като имат предвид, че:

(1) Директива 2000/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 юни 2000 г. относно борбата със забавяне на плащане по търговските сделки ([3]) подлежи на няколко съществени промени. С оглед постигане на яснота посочената директива трябва да бъде преработена.

(2) Повечето стоки и услуги в рамките на вътрешния пазар се доставят от едни икономически оператори на други икономически оператори и на държавни органи на базата на отложени плащания, при които доставчикът дава на своя клиент време да плати фактурата според договореното между страните, както е посочено във фактурата на доставчика или както е определено от закона.

(3) Много плащания по търговски сделки между икономически оператори или между икономически оператори и държавни органи се извършват по-късно от предвиденото в договора или в общите търговски условия. Въпреки че стоките са били доставени или услугите — извършени, много от съответните фактури биват платени с голямо закъснение. Тези забавени плащания имат отрицателен ефект върху ликвидността и усложняват финансовото управление на предприятията. Те също така се отразяват на тяхната конкурентоспособност и рентабилност, когато заради забава на плащане кредиторът се нуждае от външно финансиране. Рискът от подобни отрицателни последици сериозно се увеличава по време на икономически спад, когато достъпът до финансиране е затруднен.

([1]) ОВ C 255, 22.9.2010 г., стр. 42.
([2]) Позиция на Европейския парламент от 20 октомври 2010 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 24 януари 2011 г.
([3]) ОВ L 200, 8.8.2000 г., стр. 35.

▼B

(4) Съдебните искове, свързани със забава на плащане, вече са улеснени с Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела ([1]), Регламент (ЕО) № 805/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. за въвеждане на европейско изпълнително основание при безспорни вземания ([2]), Регламент (ЕО) № 1896/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. за създаване на процедура за европейска заповед за плащане ([3]) и Регламент (ЕО) № 861/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 г. за създаване на европейска процедура за искове с малък материален интерес ([4]). За да се предотврати забавата на плащането по търговски сделки обаче, е необходимо да бъдат предвидени допълнителни разпоредби.

(5) Предприятията следва да могат да търгуват своите продукти в целия вътрешен пазар при условия, които гарантират, че трансграничните сделки не представляват по-голям риск от продажбите вътре в държава-членка. Може да има опасения от нарушаване на конкуренцията, ако коренно различни разпоредби уреждат вътрешните операции, от една страна, и трансграничните, от друга страна.

(6) В своето съобщение от 25 юни 2008 г., озаглавено „Мисли първо за малките!“ — „Small Business Act“ за Европа, Комисията подчертава, че достъпът на малките и средните предприятия (МСП) до финансиране следва да бъде улеснен и че следва да се развие правна и икономическа среда, която благоприятства плащанията в срок по търговските сделки. Следва да се отбележи, че в това отношение държавните органи носят особена отговорност. Критериите за определяне на малките и средните предприятия са установени в Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията от 6 май 2003 г. относно определението на микропредприятията, малките и средните предприятия ([5]).

(7) Едно от приоритетните действия в съобщението на Комисията от 26 ноември 2008 г., озаглавено „Европейски план за икономическо възстановяване“, е намаляването на административната тежест и насърчаването на предприемачеството, като, *inter alia*, се гарантира, че по принцип фактурите за доставки и услуги, включително на МСП, се изплащат в срок от един месец, което ще облекчи затрудненията във връзка с ликвидността.

(8) Обхватът на настоящата директива следва да се ограничи до плащанията, извършвани като възнаграждение по търговски сделки. В настоящата директива не следва да се уреждат сделките, извършвани с потребителите, нито лихвите във връзка с други видове плащания, например плащанията, извършвани по силата на законодателството за чековете и полиците, или плащанията, извършвани в рамките на обезщетения за щети, включително тези, извършвани от застрахователните компании. Също така държавите-членки следва да могат да изключат от обхвата дълговете, които са предмет на производство по несъстоятелност, включително производство, чиято цел е да се преструктурира дългът.

([1]) ОВ L 12, 16.1.2001 г., стр. 1.
([2]) ОВ L 143, 30.4.2004 г., стр. 15.
([3]) ОВ L 399, 30.12.2006 г., стр. 1.
([4]) ОВ L 199, 31.7.2007 г., стр. 1.
([5]) ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36.

▼B

(9) Настоящата директива трябва да урежда всички търговски сделки, независимо дали се извършват между частни или държавни предприятия, или между предприятия и държавни органи, предвид факта, че държавните органи извършват значителен брой плащания към предприятията. Следователно тя трябва също да урежда всички търговски сделки между основните предприятия по договора и техните доставчици и подизпълнители.

(10) Фактът, че свободните професии са обхванати от настоящата директива, не следва да задължава държавите-членки да ги разглеждат като предприятия или търговци за цели извън обхвата на директивата.

(11) Доставката на стоки или предоставянето на услуги срещу възнаграждение, към които се прилага настоящата директива, следва да включва също проектирането и изпълнението на обществени поръчки, строителни и инженерни проекти.

(12) Забавата на плащане представлява нарушение на договора, което е станало финансово привлекателно за длъжниците в повечето държави-членки поради ниските лихви, начислявани за забава, или липсата на такива, и/или бавната процедура на обжалване. Необходими са решителни промени с цел да се създаде култура на плащане в срок, включително като изключването на правото на начисляване на лихви винаги се разглежда като договорно условие или практика, представляващи явна злоупотреба, за да се обърне тази тенденция и подобна практика да бъде обезсърчена. Тези промени следва също да включват въвеждането на специални разпоредби относно сроковете за плащане и обезщетяването на кредиторите за понесените разходи, както и, *inter alia*, относно това, че следва да се допуска, че изключването на правото на обезщетяване за разноските по събирането представлява явна злоупотреба.

(13) Съответно следва да се предвиди по правило договорните срокове за плащане между предприятия да се ограничат до 60 календарни дни. При все това е възможно да има обстоятелства, при които предприятията изискват по-дълги срокове за плащане, например ако предприятията желаят да предоставят търговски кредит на своите клиенти. Ето защо следва да се запази възможността страните изрично да договарят срокове за плащане, които са по-дълги от 60 календарни дни, при условие че подобно удължаване на сроковете не представлява явна злоупотреба по отношение на кредитора.

(14) С оглед на последователността в законодателството на Съюза, за целите на настоящата директива следва да се прилага определението за „възлагащи органи“, съдържащо се в Директива 2004/17/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 г. относно координиране на процедурите за възлагане на обществени поръчки от възложители, извършващи дейност във водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги ([1]) и Директива 2004/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 г. относно координирането на процедурите за възлагане на обществени поръчки за строителство, услуги и доставки ([2]).

([1]) ОВ L 134, 30.4.2004 г., стр. 1.
([2]) ОВ L 134, 30.4.2004 г., стр. 114.

▼B

(15) Законната лихва, дължима за забава на плащане, следва да бъде изчислявана на дневна база като проста лихва в съответствие с Регламент (ЕИО, Евратом) № 1182/71 на Съвета от 3 юни 1971 г. за определяне на правилата, приложими за срокове, дати и крайни срокове ([1]).

(16) Настоящата директива следва да не задължава кредиторите да изискват лихва за забава на плащане. При забава на плащане настоящата директива следва да предоставя възможност на кредиторите да прибягват до начисляване на лихва за забава на плащане без предизвестие за неизпълнение на задължение или друго подобно предизвестие, с което се напомня на длъжника за задължението му да плати.

(17) За целите на правото на начисляване на лихви за забава на плащане, плащането от страна на длъжника следва да се разглежда като просрочено, ако кредиторът не е получил дължимата сума на датата на падежа, при условие че е изпълнил своите правни и договорни задължения.

(18) Фактурите са равнозначни на искания за плащане и те са важни документи във веригата на сделките за доставка на стоки и предоставяне на услуги, *inter alia* за определянето на крайния срок за плащането. За целите на настоящата директива държавите-членки следва да насърчават системите, които обезпечават правна сигурност по отношение на точната дата на получаване от длъжниците на фактурите, включително в областта на електронното фактуриране, при което получаването на фактури би могло да генерира електронни доказателства и което би било частично обхванато от правилата за фактуриране, съдържащи се в Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 г. относно общата система на данъка върху добавената стойност ([2]).

(19) За да бъде обезсърчена подобна практика, е необходимо справедливо обезщетяване за кредиторите за разноските по събиране, понесени вследствие на забава на плащане. Разноските по събирането следва също да включват възстановяване на административни разходи и обезщетение за вътрешните разноски, понесени вследствие забава на плащане, за което в настоящата директива следва да бъде определена минимална фиксирана сума, която би могла да се натрупва с лихва за забава на плащане. Обезщетението под формата на фиксирана сума следва да има за цел да ограничава административните и вътрешните разноски, свързани със събирането. Обезщетението за разноските по събирането следва да се определя, без да се накърняват националните разпоредби, по силата на които национален съд би могъл да присъди на кредитора допълнителни обезщетения за вреди във връзка със забавата по вина на длъжника.

(20) В допълнение към правото на плащане на фиксирана сума за покриване на вътрешните разноски по събиране, кредиторите също следва да имат право на възстановяването на други разходи, свързани със забава на плащане от страна на длъжник. Тези разходи по-конкретно следва да включват разходите на кредиторите за наемане на адвокат или за използване на услугите на агенция за събиране на вземания.

([1]) ОВ L 124, 8.6.1971 г., стр. 1.
([2]) ОВ L 347, 11.12.2006 г., стр. 1.

▼B

(21) Настоящата директива не следва да накърнява правото на държавите-членки да предвиждат фиксирани суми за обезщетение за разноските по събиране, които са по-високи и следователно по-изгодни за кредиторите, или да увеличават тези суми, *inter alia* с оглед на инфлацията.

(22) Настоящата директива не следва да възпрепятства плащанията на вноски или други видове разсрочени плащания. При все това всяка вноска или плащане следва да се извършва при договорените условия и следва да подлежи на разпоредбите за забава на плащане, съдържащи се в настоящата директива.

(23) Като общо правило държавните органи ползват по-сигурни, предсказуеми и непрекъснати източници на приходи, отколкото предприятията. Освен това много държавни органи могат да получат финансиране при по-привлекателни условия, отколкото предприятията. В същото време за постигането на своите цели държавните органи зависят в помалка степен, отколкото предприятията, от изграждането на стабилни търговски връзки. Дългите срокове за плащане и забавата на плащане за стоки и услуги от страна на държавни органи води до неоправдани разходи за предприятията. По тази причина е целесъобразно да бъдат въведени специални разпоредби по отношение на търговските сделки за доставката на стоки или предоставянето на услуги от предприятия за държавни органи, които по-специално следва да предвиждат срокове за плащане, обикновено ненадвишаващи 30 календарни дни, освен ако в договора изрично е договорено друго и при условие че то е обективно обосновано от специфичното естество или особеностите на договора, като при всички случаи срокът не надвишава 60 календарни дни.

(24) При все това следва да се взема предвид специфичното положение на държавни органи, които извършват икономически дейности от промишлен или търговски характер чрез предлагането на стоки или услуги на пазара в качеството на държавни предприятия. За тази цел държавите-членки следва да разполагат с възможността при определени условия да удължават законния срок за плащане до максимално 60 календарни дни.

(25) Особено безпокойство във връзка със забавата на плащане буди положението със здравните услуги в голям брой държави-членки. Системите за здравеопазване, като основна част от европейската социална инфраструктура, често са принудени да съвместяват индивидуалните потребности с наличните средства, с оглед на застаряването на европейското население, по-високата продължителност на живота и напредъка в медицината. Всички системи са изправени пред предизвикателството да определят приоритетите в рамките на здравеопазването по начин, който поддържа равновесието между потребностите на отделните пациенти и наличните финансови средства. Следователно държавите-членки следва да могат да предоставят известна степен на гъвкавост на държавните структури, които предоставят здравни услуги, по отношение на изпълнението на техните ангажименти. За тази цел държавите-членки следва да разполагат с възможността при определени условия да удължават законния срок за плащане до най-много 60 календарни дни. Въпреки това държавите-членки следва да полагат всички усилия, за да гарантират, че плащанията в сектора на здравеопазването се извършват в рамките на законните срокове за плащане.

▼B

(26) С цел да не се накърнява постигането на целта на настоящата директива, държавите-членки следва да гарантират, че при търговските сделки максималната продължителност на процедурата за приемане или проверка като общо правило не надвишава 30 календарни дни. При все това следва да бъде възможно процедурата за проверка да надвишава 30 календарни дни, например при особено сложни договори, ако това е изрично съгласувано в договора и евентуално в тръжните документи и ако то не представлява явна злоупотреба по отношение на кредитора.

(27) По отношение на своето финансиране и търговски отношения институциите на Съюза се намират в положение, което е подобно на положението на държавните органи. В Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета от 25 юни 2002 г. относно Финансовия регламент, приложим за общия бюджет на Европейските общности ([1]) се уточнява, че утвърждаването, разрешаването и плащането на разходи от страна на институциите на Съюза трябва да приключи в сроковете, указани в правилата за прилагане на регламента. Тези правила за прилагане понастоящем са определени в Регламент (ЕО, Евратом) № 2342/2002 на Комисията от 23 декември 2002 г. относно определянето на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета относно Финансовия регламент, приложим към общия бюджет на Европейските общности ([2]) и в тях се уточняват обстоятелствата, при които кредитори, получили просрочено плащане, имат право да получат наказателна лихва. В контекста на текущото преразглеждане на тези регламенти следва да се гарантира, че максималните срокове за плащане от страна на институциите на Съюза са приведени в съответствие със законните срокове, приложими за държавните органи в съответствие с настоящата директива.

(28) Настоящата директива следва да забрани злоупотребата със свободата на договаряне във вреда на кредиторите. В резултат на това, ако дадено условие в договор или дадена практика във връзка с датата или срока за плащане, лихвения процент за забава на плащане или обезщетението за разноските по събиране са неоснователни предвид условията, предоставени на длъжника, или предимно служат да осигурят на длъжника допълнителни ликвидни средства за сметка на кредитора, същите могат да се разглеждат като представляващи такава злоупотреба. За тази цел и в съответствие с академичния проект за обща референтна рамка всяко договорно условие или практика, които грубо нарушават добрата търговска практика и са в разрез с понятията „добросъвестност“ и „лоялност“, следва да се считат за злоупотреба по отношение на кредитора. По-специално директното изключване на правото за начисляване на лихви следва винаги да се разглежда като явна злоупотреба, а по отношение на изключването на правото на обезщетение за разноските по събирането следва да се допуска, че то представлява явна злоупотреба. Настоящата директива не следва да засяга националните разпоредби за начините на сключване на договорите или уреждащи валидността на договорните условия, които са несправедливи по отношение на длъжника.

([1]) ОВ L 248, 16.9.2002 г., стр. 1.
([2]) ОВ L 357, 31.12.2002 г., стр. 1.

▼B

(29) В рамките на полагането на по-големи усилия за избягване на злоупотребата със свободата на договаряне в ущърб на кредиторите организациите, официално признати да представляват предприятия и организациите, имащи законен интерес да представляват предприятия, следва да могат да сезират националните съдилища или административни органи с цел да прекратят използването на договорни условия или практики, които представляват явна злоупотреба по отношение на кредиторите.

(30) С цел да се допринесе за постигането на целта на настоящата директива държавите-членки следва да благоприятстват разпространението на добри практики, включително чрез насърчаване на публикуването на списък с прилежни платци.

(31) Желателно е да се гарантира, че кредиторите могат да се ползват от клауза за запазване на собственост на недискриминационна основа в целия Съюз, ако клаузата за запазване на собственост е валидна съгласно приложимите национални разпоредби по силата на международното частно право.

(32) Настоящата директива само определя понятието „изпълнимо право“ и не следва да урежда различните процедури за принудително изпълнение на такова право, нито да определя условията, при които принудителното изпълнение на това право може да бъде спряно или отменено.

(33) Последствията от забава на плащане могат да бъдат възпиращи, само ако се придружават от бързи и ефективни процедури за обжалване за кредитора. В съответствие с принципа за недискриминация, посочен в член 18 от Договора за функционирането на Европейския съюз, такива процедури трябва да са достъпни за всички кредитори, установени в Съюза.

(34) За да се улесни спазването на разпоредбите на настоящата директива, държавите-членки следва да насърчават прибягването до медиация и други средства за алтернативно разрешаване на спорове. В Директива 2008/52/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 г. относно някои аспекти на медиацията по гражданскоправни и търговскоправни въпроси ([1]) вече е определена рамката за системите за медиация на равнището на Съюза, по-специално при трансгранични спорове, без да се възпрепятства неговото прилагане спрямо националните системи за медиация. Държавите-членки следва да насърчават заинтересованите страни да изготвят доброволни кодекси за поведение, чиято цел по-специално е да допринасят за прилагането на настоящата директива.

(35) Необходимо е да се гарантира, че процедурите за събиране на неоспорени вземания, свързани със забава на плащане по търговските сделки, приключват в кратък срок, включително посредством ускорена процедура и независимо от размера на дълга.

(36) Тъй като целта на настоящата директива, а именно борбата със забавата на плащане във вътрешния пазар, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите-членки и може, следователно, поради мащаба и последиците ѝ да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, установен в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, установен в посочения член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.

([1]) ОВ L 136, 24.5.2008 г., стр. 3.

▼B

(37) Задължението за транспониране на настоящата директива в националното законодателство следва да бъде ограничено до разпоредбите, които представляват промяна по същество в сравнение с Директива 2000/35/ЕО. Задължението за транспониране на разпоредбите, които не са променени, произтича от посочената директива.

(38) Настоящата директива не следва да засяга задълженията на държавите-членки по отношение на сроковете за транспониране в националното право и за прилагане на Директива 2000/35/ЕО.

(39) В съответствие с точка 34 от Междуинституционалното споразумение за по-добро законотворчество [1] държавите-членки се приканват да разработят за себе си и в интерес на Общността свои собствени таблици, които ще илюстрират, доколкото е възможно, съответствието между настоящата директива и мерките за нейното транспониране, и да предоставят на обществеността достъп до тези таблици,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Предмет и приложно поле

1. Целта на настоящата директива е борбата със забавата на плащане по търговските сделки с оглед гарантирането на правилното функциониране на вътрешния пазар, като се насърчава конкурентоспособността на предприятията, и по-специално на малките и средните предприятия.

2. Настоящата директива се прилага за всички плащания, извършвани като възнаграждение по търговски сделки.

3. Държавите-членки могат да изключат вземанията, които са предмет на процедура по несъстоятелност на длъжника, включително процедура, чиято цел е да се преструктурира дългът.

Член 2

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

1. „търговски сделки“ означава сделки между предприятия или между предприятия и държавни органи, които водят до доставката на стоки или предоставянето на услуги срещу възнаграждение;

2. „публичен орган“ означава всеки договарящ орган, както е определен в член 2, параграф 1, буква а) от Директива 2004/17/ЕО и в член 1, параграф 9 от Директива 2004/18/ЕО, независимо от предмета или стойността на договора;

[1] ОВ C 321, 31.12.2003 г., стр. 1.

▼B

3. „предприятие“ означава всяка организация, различна от публичен орган, участваща в упражняването на независима икономическа или професионална дейност, дори когато тази дейност се упражнява само от едно лице;

4. „забава на плащане“ означава плащане, което не е извършено в рамките на договорния или законния срок за плащане и при което условията, определени в член 3, параграф 1 или член 4, параграф 1, са изпълнени;

5. „лихва за забава на плащане“ означава законна лихва за забава на плащане или лихва, за чийто размер предприятията са се споразумели, при спазване на член 7;

6. „законна лихва за забава на плащане“ означава проста лихва за забава на плащане при процент, който е равен на сумата от основния лихвен процент и най-малко осем процентни пункта;

7. „основен лихвен процент“ означава едно от следните:

   а) за държава-членка, чиято валута е еврото, или:

      i) лихвеният процент, прилаган от Европейската централна банка в нейните най-скорошни основни операции по рефинансиране; или

      ii) пределният лихвен процент, получен при тръжни процедури с променлив процент за най-скорошни основни операции по рефинансиране на Европейската централна банка;

   б) за държава-членка, чиято валута не е еврото — равностойният основен лихвен процент, определен от нейната национална централна банка;

8. „дължима сума“ означава основната сума, която е следвало да бъде платена в рамките на договорния или законния срок за плащане, включително приложимите данъци, мита, налози или такси, посочени във фактурата или равностойното искане за плащане;

9. „запазване на собственост“ означава споразумение (договорно), съгласно което продавачът запазва собствеността върху вещите до пълното плащане на цената;

10. „изпълнително основание“ означава всяко решение, съдебно постановление, съдебно решение, определение или платежно нареждане, постановено от съд или друг компетентен орган, включително тези, които подлежат на предварително изпълнение, за незабавно или разсрочено плащане, което позволява на кредитора да събере своето вземане от длъжника чрез принудително изпълнение.

▼B

Член 3

Сделки между предприятия

1. Държавите-членки следят за това при плащанията по търговски сделки между предприятия кредиторът да е в правото си да изисква лихва за забава на плащане, без да е необходима покана, ако са изпълнени следните условия:

а) кредиторът е изпълнил своите задължения по договор и по закон; както и

б) кредиторът не е получил дължимата сума в срок, освен когато длъжникът не е отговорен за забавата.

2. Държавите-членки следят за това приложимият основен лихвен процент:

а) за първото полугодие на всяка съответна година да бъде процентът в сила от 1 януари същата година;

б) за второто полугодие на съответната година да бъде процентът в сила от 1 юли същата година.

3. В случаите, в които условията, посочени в параграф 1, са изпълнени, държавите-членки следят за следното:

а) кредиторът да има право да начислява лихви за забава на плащане от деня, следващ датата на плащане или изтичането на срока на плащане, определен в договора;

б) ако датата или срокът на плащане не са определени в договора, кредиторът да има право да начислява лихви за забава на плащане при изтичане на един от следните срокове:

i) тридесет календарни дни след датата на получаване от длъжника на фактурата или на равностойно искане за плащане;

ii) ако датата на получаване на фактурата или на равностойното искане за плащане е неизвестна, тридесет календарни дни след датата на получаване на стоките или на предоставяне на услугите;

iii) ако длъжникът получи фактурата или равностойното искане за плащане преди стоките или услугите, тридесет календарни дни след получаването на стоките или предоставянето на услугите;

iv) ако в закона или в договора е предвидена процедура за приемане или проверка, с която да се установява съответствието на стоките или услугите с договора, и ако длъжникът получи фактурата или равностойното искане за плащане преди или на датата на приемане или на проверка, тридесет календарни дни след същата тази дата.

▼B

4. Ако в закона или в договора е предвидена процедура за приемане или проверка, с която да се установява съответствието на стоките или услугите с договора, държавите-членки следят за това максималната продължителност на тази процедура да не надвишава 30 календарни дни от датата на получаване на стоките или предоставяне на услугите, освен ако в договора изрично е договорено друго и при условие че то не представлява явна злоупотреба по отношение на кредитора по смисъла на член 7.

5. Държавите-членки следят за това срокът за плащане, определен в договора, да не надвишава 60 календарни дни, освен ако в договора изрично е договорено друго и при условие че то не представлява явна злоупотреба по отношение на кредитора по смисъла на член 7.

Член 4

Сделки между предприятия и държавни органи

1. Държавите-членки следят за това при търговски сделки, при които длъжникът е публичен орган, кредиторът да има право да начислява законна лихва за забава на плащане при изтичане на срока, определен в параграфи 3, 4 или 6, без да е необходима покана, ако са изпълнени следните условия:

а) кредиторът е изпълнил своите задължения по договор и по закон; както и

б) кредиторът не е получил дължимата сума в срок и длъжникът е отговорен за забавата.

2. Държавите-членки следят за това приложимият основен лихвен процент:

а) за първото полугодие на всяка съответна година да бъде процентът в сила от 1 януари същата година;

б) за второто полугодие на съответната година да бъде процентът в сила от 1 юли същата година.

3. Държавите-членки следят при търговските сделки, при които длъжникът е публичен орган:

а) срокът за плащане да не надвишава нито един от следните срокове:

i) тридесет календарни дни след датата на получаване от длъжника на фактурата или на равностойно искане за плащане;

ii) ако датата на получаване на фактурата или на равностойното искане за плащане е неизвестна, тридесет календарни дни след датата на получаване на стоките или на предоставяне на услугите;

iii) ако длъжникът получи фактурата или равностойното искане за плащане преди стоките или услугите — тридесет календарни дни след датата на получаване на стоките или предоставянето на услугите;

▼B

iv) ако в закона или в договора е предвидена процедура за приемане или проверка, с която да се установява съответствието на стоките или услугите с договора, и ако длъжникът получи фактурата или равностойното искане за плащане преди или на датата на приемане или на проверка — тридесет календарни дни след същата тази дата;

б) датата на получаване на фактурата не е предмет на договорно споразумение между длъжника и кредитора.

4. Държавите-членки могат да удължават сроковете, посочени в параграф 3, буква а), до максимално 60 календарни дни за:

а) всеки публичен орган, който извършва икономически дейности от промишлен или търговски характер чрез предлагането на стоки или услуги на пазара и който в качеството си на публично предприятие подлежи на изискванията за прозрачност, определени в Директива 2006/111/ЕО на Комисията от 16 ноември 2006 г. относно прозрачността на финансовите отношения между държавите-членки и публичните предприятия, както и относно финансовата прозрачност в рамките на някои предприятия ([1]);

б) държавни структури, които предоставят здравни услуги и които са надлежно признати като такива.

Ако дадена държава-членка реши да удължи сроковете в съответствие с настоящия параграф, тя изпраща доклад относно удължаването до Комисията до 16 март 2018 г.

Въз основа на това Комисията представя доклад пред Европейския парламент и Съвета, в който посочва кои държави-членки са удължили сроковете в съответствие с настоящия параграф, вземайки предвид въздействието върху функционирането на вътрешния пазар, по-специално малките и средните предприятия. Докладът се придружава от всички подходящи предложения.

▼C1

5. Държавите-членки следят за това максималната продължителност на посочената в параграф 3, буква а), подточка iv) процедура за приемане или проверка да не превишава 30 календарни дни от датата на получаване на стоките или предоставяне на услугите, освен ако в договора и евентуално в тръжната документация изрично е договорено друго и при условие че то не представлява явна злоупотреба по отношение на кредитора по смисъла на член 7.

▼B

6. Държавите-членки следят за това срокът за плащане, определен в договора, да не надвишава сроковете, предвидени в параграф 3, освен ако в договора изрично е договорено друго и при условие че то е обективно обосновано от специфичното естество или особеностите на договора, като при всички случаи срокът не надвишава 60 календарни дни.

([1]) ОВ L 318, 17.11.2006 г., стр. 17.

▼B

Член 5

Графици за извършване на плащанията

Настоящата директива не засяга възможността страните да договарят, съгласно съответните разпоредби на приложимото национално законодателство, срокове за плащане, при които се предвижда плащане на вноски. В такива случаи, при които разсрочените плащания не са извършени към определената за това дата, лихвата и обезщетението, предвидени в настоящата директива, се изчисляват единствено въз основа на просрочените суми.

Член 6

Обезщетяване за разноските по събирането

1. Държавите-членки следят за това, когато лихвата за забава на плащане стане дължима при търговските сделки в съответствие с член 3 или 4, кредиторът да е в правото си да получи от длъжника като минимум фиксирана сума от 40 EUR.

2. Държавите-членки следят за това фиксираната сума, посочена в параграф 1, да е дължима, без да е необходима покана, и да служи за обезщетение за направените от кредитора разноски по събирането.

3. Освен фиксираната сума, посочена в параграф 1, кредиторът има право да иска от длъжника разумно обезщетение за всякакви оставащи разноски по събиране, надвишаващи тази фиксирана сума и понесени вследствие на забава на плащане от страна на длъжника. Те биха могли да включват разноски, понесени, *inter alia*, вследствие на наемане на адвокат или използване на услугите на агенция за събиране на вземания.

Член 7

Договорни условия и практики, които представляват злоупотреба

1. Държавите-членки предвиждат, че договорни условия или практика, свързани с датата или срока на плащане, с лихвения процент за забава на плащане или с обезщетението за разноските по събиране, са или неприложими, или могат да бъдат основание за иск за обезщетение за вреди, когато представляват явна злоупотреба по отношение на кредитора.

Когато се определя дали дадено договорно условие или практика представлява явна злоупотреба по отношение на кредитора по смисъла на първа алинея, се вземат под внимание всички обстоятелства, включително:

а) всяко грубо нарушение на добрата търговска практика, което е в разрез с понятията „добросъвестност“ и „лоялност“;

б) естеството на продукта или услугата; както и

▼B

в) дали длъжникът има някаква обективна причина да се отклонява от законния лихвен процент за забава на плащане или от срока за плащане, посочен в член 3, параграф 5, член 4, параграф 3, буква а) и параграфи 4 и 6, или от фиксираната сума, посочена в член 6, параграф 1.

▼C1

2. За целите на параграф 1 договорно условие или практика, които изключват лихва за забава на плащане, се считат за представляващи явна злоупотреба.

3. За целите на параграф 1 се счита, че договорно условие или практика, които изключват обезщетение за разноските по събиране, посочено в член 6, се предполага, че представляват явна злоупотреба.

▼B

4. Държавите-членки следят за това в интерес на кредиторите и конкурентите да съществуват подходящи и ефективни средства за прекратяване на използването на договорни условия и практики, които представляват явна злоупотреба по смисъла на параграф 1.

5. Измежду посочените в параграф 4 средства фигурират разпоредби, които позволяват на организации, официално признати да представляват предприятия или организации, имащи законен интерес да представляват предприятия, да сезират съгласно приложимото национално право съдилищата или компетентните административни органи с мотива, че договорните условия или практиките представляват явна злоупотреба по смисъла на параграф 1, така че те да могат да приложат подходящи и ефективни средства, за да се прекрати използването им.

Член 8

Прозрачност и повишаване на осведомеността

1. Държавите-членки гарантират пълна прозрачност по отношение на правата и задълженията, произтичащи от настоящата директива, включително чрез оповестяване на приложимия законен лихвен процент за забава на плащане.

2. Комисията оповестява в интернет информация за текущите законни лихви, които се прилагат във всички държави-членки в случай на забава на плащане по търговски сделки.

3. При необходимост държавите-членки използват специализирани издания, рекламни кампании или всякакви други функционални средства за повишаване на осведомеността за средствата за правна защита при забава на плащане сред предприятията.

4. Държавите-членки могат да насърчат въвеждането на кодекси за плащане в срок, които ясно определят крайните срокове за плащане и подходящата процедура за разглеждане на всяко едно плащане, което е предмет на спор, или всяка друга инициатива, насочена към разрешаване на важния въпрос за забавата на плащане и допринасяща за развиването на култура на плащане в срок, която да подкрепя изпълнението на целите на настоящата директива.

▼B

Член 9

Запазване на собственост

1. Държавите-членки предвиждат в съответствие с националните разпоредби, приложими по силата на международното частно право, че продавачът може да запази собствеността върху вещите до цялостно плащане, когато между продавача и купувача е била изрично договорена клауза за запазване на собствеността преди доставката на вещите.

2. Държавите-членки могат да приемат или запазват разпоредби за авансовите плащания, внесени от длъжника.

Член 10

Процедури за събиране на неоспорените вземания

1. Държавите-членки гарантират, че независимо от размера на дълга обикновено може да бъде получено изпълнително основание, включително посредством ускорена процедура, в рамките на деветдесет календарни дни, след като кредиторът е подал жалба или в съда, или пред друг компетентен орган, когато не се оспорват дългът или процедурни въпроси. Държавите-членки изпълняват това задължение съгласно съответните си национални законови, подзаконови и административни разпоредби.

2. Националните законови, подзаконови и административни разпоредби се прилагат при същите условия за всички кредитори, които са установени в Съюза.

3. При изчисляване на срока, посочен в параграф 1, не се взема под внимание следното:

а) сроковете, необходими за съобщаване и призоваване;

б) всяко забавяне, причинено от кредитора, като необходимите срокове за нанасяне на поправки в жалбите и молбите.

4. Настоящият член не засяга разпоредбите на Регламент (ЕО) № 1896/2006.

Член 11

Доклад

До 16 март 2016 г. Комисията изпраща доклад относно прилагането на настоящата директива до Европейския парламент и до Съвета. Докладът се придружава от всички подходящи предложения.

Член 12

Транспониране

1. Държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с членове 1—8 и член 10 до 16 март 2013 г. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

▼B

Когато държавите-членки приемат тези мерки, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Те включват също така уточнение, че позоваванията в съществуващите законови, подзаконови и административни разпоредби на отменената директива се считат за позовавания на настоящата директива. Условията и редът на позоваване, както и формулирането на уточнението се определят от държавите-членки.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които приемат в областта, уредена с настоящата директива.

3. Държавите-членки могат да запазят или да приемат по-благоприятни за кредиторите разпоредби от необходимите за спазване на настоящата директива.

4. При транспонирането на директивата държавите-членки решават дали да изключат договорите, сключени преди 16 март 2013 г.

Член 13

Отмяна

Директива 2000/35/ЕО се отменя, считано от 16 март 2013 г., без да се засягат задълженията на държавите-членки относно срока за транспонирането ѝ в националното право и прилагането ѝ. При все това тя остава приложима към договорите, сключени преди посочената дата, за които настоящата директива не се прилага съгласно член 12, параграф 4.

Позоваванията на отменената директива се тълкуват като позовавания на настоящата директива и се четат съгласно таблицата на съответствието, съдържаща се в приложението.

Член 14

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз.*

Член 15

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

▼B

ПРИЛОЖЕНИЕ

Таблица на съответствието

Директива 2000/35/ЕО	Настоящата директива
—	Член 1, параграф 1
Член 1	Член 1, параграф 2
Член 2, точка 1, първа алинея	►C2 Член 2, точка ◄ 1
Член 2, точка 1, втора алинея	►C2 Член 2, точка ◄ 2
Член 2, точка 1, трета алинея	►C2 Член 2, точка ◄ 3
Член 2, точка 2	►C2 Член 2, точка ◄ 4
—	►C2 Член 2, точка ◄ 5
—	►C2 Член 2, точка ◄ 6
—	►C2 Член 2, точка ◄ 7, уводна част
—	►C2 Член 2, точка ◄ 8
Член 2, точка 3	►C2 Член 2, точка ◄ 9
Член 2, точка 4	►C2 Член 2, точка ◄ 7, буква а)
Член 2, точка 5	►C2 Член 2, точка ◄ 10
Член 3, параграф 1, буква а)	Член 3, параграф 3, буква а)
Член 3, параграф 1, буква б), уводна част	Член 3, параграф 3, буква б), уводна част
Член 3, параграф 1, буква б), подточка i)	Член 3, параграф 3, буква б), подточка i)
Член 3, параграф 1, буква б), подточка ii)	Член 3, параграф 3, буква б), подточка ii)
Член 3, параграф 1, буква б), подточка iii)	Член 3, параграф 3, буква б), подточка iii)
Член 3, параграф 1, буква б), подточка iv)	Член 3, параграф 3, буква б), подточка iv)
—	Член 3, параграф 4
—	Член 3, параграф 5
Член 3, параграф 1, буква в)	Член 3, параграф 1
Член 3, параграф 1, буква г), първо и трето изречение	—
Член 3, параграф 1, буква г), второ изречение	►C2 Член 2, точка ◄ 7, буква б)
—	Член 3, параграф 2
—	Член 4
—	Член 5
—	Член 6, параграф 1
—	Член 6, параграф 2

▼B

Директива 2000/35/ЕО	Настоящата директива
Член 3, параграф 1, буква д)	Член 6, параграф 3
Член 3, параграф 2	—
Член 3, параграф 3	Член 7, параграф 1
—	Член 7, параграф 2
—	Член 7, параграф 3
Член 3, параграф 4	Член 7, параграф 4
Член 3, параграф 5	Член 7, параграф 5
—	Член 8
Член 4	Член 9
Член 5, параграфи 1, 2 и 3	Член 10, параграфи 1, 2 и 3
Член 5, параграф 4	—
—	Член 10, параграф 4
—	Член 11
Член 6, параграф 1	—
—	Член 12, параграф 1
Член 6, параграф 2	Член 12, параграф 3
Член 6, параграф 3	Член 1, параграф 3
Член 6, параграф 4	Член 12, параграф 2
Член 6, параграф 5	—
—	Член 12, параграф 4
—	Член 13
Член 7	Член 14
Член 8	Член 15
—	Приложение